

Ἀφοῦ ὁ Κοκονάς εἶπεν ὅτι θὰ μεταβῇ ὅπως ζητήσῃ τὴν εἰς τὸ Λούβρον, ὁ Λαουριέρος, ἔπαισε καθαρὶζὼν τὸ κράνος του καὶ πορευθεὶς ἐτοποθετήθη ὑπισθεν τῆς ἑδρας τοῦ Δελαμόλ, ὥστε μόνος ὁ Κοκονάς ἠδύνατο νὰ τὸν βλέπῃ, ἐκεῖθεν δὲ ἐποίει αὐτῷ σημεῖα, εἰς ἃ ὁ Πεδεμόντιος ἀφωσιωμένος ὢν εἰς τὸ παιγνίδιον καὶ τὴν συνομιλίαν δὲν προσεῖχεν.

— Διάβολε! Τοῦτο εἶναι θαυμασίον! εἶπεν ὁ Δελαμόλ, καὶ εἶχετε δίκαιον ὅτε ἐλέγετε ὅτι ἐγεννήθημεν ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἀστέρα. Καὶ ἐγὼ ἐπίσης ἔχω συνέντευξιν ἐν τῷ Λούβρῳ τὰ νύκτα. Οὐχὶ ὅμως μετὰ τοῦ δουκὸς τῆς Γκίζης, ἀλλὰ μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ναβαρρας.

— Ἐχετε σύνθημα, σεῖς;

— Ναί.

— Σημεῖόν τι συνεννοήσεως;

— Ὅχι.

— Ἀλλ' ἐγὼ ἔχω ἓν. Τὸ σύνθημα εἶναι...

Εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Πεδεμόντιου, ὁ Λαουριέρος ἐποίησε χειρονομίαν τόσῃ ἐκφραστικῇ, ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἀδιάκριτος εὐπατρίδης ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν, ὥστε ὁ Κοκονάς ἔμεινεν ἀπολιθωθείς μᾶλλον ἐκ τῆς χειρονομίας ἐκείνης, ἢ ἐκ τοῦ παιγνιδίου ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου ἔχασε τρία σκουῖδα. Ὁ Δελαμόλ, ἰδὼν τὴν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ συμπαίχτου τοῦ ζωγραφηθεῖσαν ἐκπληξιν, ἐσράφη, ἀλλ' οὐδὲν ἕτερον εἶδεν ἢ τὸν ξενοδόχον τὰς χεῖρας ἔχοντα ἐσταυρωμένας καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τὸ κράνος, ὅπερ πρὸ μικροῦ τὸν εἶχεν ἰδεῖ καθαρὶζόντα.

— Ἀλλὰ, τί τρέχει; εἶπεν ὁ Δελαμόλ εἰς τὸν Κοκονάς.

Ὁ Κοκονάς παρετήρει τὸν ξενοδόχον καὶ τὸν σύντροφόν του ἄφρονος, διότι οὐδὲν ἐνόει ἐκ τῶν ἐκπνευσιζόμενων χειρονομιῶν τοῦ κυρ Λαουριέρου.

Οὗτος εἶδεν ὅτι ὤφειλε νὰ σπεύσῃ εἰς βοήθειάν του, ὅθεν εἶπεν:

— Ἰδοὺ τί τρέχει. Ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ ἀγαπῶ πολὺ τὸ παιγνίδιον, ἐπλησίσα διὰ νὰ ἰδῶ πῶς ἐπαίξατε ὅταν ἐκερδήσατε· ὁ δὲ κύριος μὲ εἶδεν ἔχοντα αὐτὸ τὸ κράνος, καὶ ἐξεπλάγη διότι εἶδε μὲ τοιοῦτον πῖλον ἔνα πτωχὸν ἀστὸν.

— Ὁραῖον, τῷ ὄντι! ἀνέκραξεν ὁ Δελαμόλ γελῶν ἄχρι δακρύων.

— Ἀ! κύριε! ἐπανάλαβεν ὁ Λαουριέρος, μετὰ θαυμασίας προσποιητῆς ἀπλότητος, καὶ ποιήσας κίνημα τι τῶν ὤμων ἐμφαίνον τὴν συναίσθησιν τῆς ὑποτελοῦς θέσεώς του, ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ἀνδρεῖοι καὶ δὲν ἔχομεν εὐγενὲς τὸ παράστημα. Οἱ ἀνδρεῖοι εὐπατρίδαι, καθὼς εἴθε σεῖς, πρέπει νὰ ἔχετε στίλβοντα τὰ ἐπίχρυσα κράνη σας καὶ τὰ λεπτὰ ξίφη σας. Ἡμεῖς ἀρκεῖ νὰ ἐκτελῶμεν ἀκριβῶς τὴν φρουράν μας...

— Ἀ! ἔ! εἶπεν ὁ Δελαμόλ, μιγνύων τὰ παιγνιόχαρτα. Φρουρεῖτε;

— Μάλιστα, κύριε κόμη. Εἶμαι λοχίας εἰς ἓνα λόχον τῆς πολιτοφυλακῆς.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐνῶ ὁ Δελαμόλ ἤσχυλετο μοιράζων τὰ παιγνιόχαρτα, ἀπεσύρθη θείς τὸν δάκτυλον εἰς τὸ στόμα του,

ὅπως συστήσῃ σιωπὴν εἰς τὸν Κοκονάς, μείναντα ἐννεόν.

Ἐνεκα ἴσως τῆς προφυλάξεως ταύτης ἀπώλεσε καὶ τὸ δεύτερον παιγνίδιον, ἐπίσης ὡς τὸ πρῶτον ταχέως.

— Καὶ λοιπόν, εἶπεν ὁ Δελαμόλ, ἰδοὺ ἔχασατε ἀκριβῶς ἑξ σκουῖδα! θέλετε νὰ ἐξακολουθήσητε ἀπὸ τῆς μελλούσης τύχης σας;

— Εὐχαρίστως, εἶπεν ὁ Κοκονάς, εὐχαρίστως.

— Ἀλλὰ, πρὶν ἢ ἀρχίσωμεν, σὰς ὑπενθυμίζω ὅτι ὡς, μοῦ εἶπετε, ἔχετε συνέντευξιν μετὰ τοῦ δουκὸς τῆς Γκίζης.

— Ὁ Κοκονάς ἐστράφη πρὸς τὸ μαγειρεῖον καὶ εἶδε τὸν Λαουριέρον ὅστις διὰ νευμάτων συνίστα αὐτῷ προσοχήν.

— Ναί, εἶπεν· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀκόμῃ ὥρα. Ἀλλως τε, ἄς ὁμιλήσωμεν ὀλίγον περὶ ὑμῶν, κύριε Δελαμόλ.

— Ὅτ' ἀκόμωμεν πιστεύω καλλίτερον νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τοῦ παιγνιδίου, φίλτατέ μοι κύριε Κοκονάς, διότι ἡ ἀπατώμαι ἡ πλησιάζω νὰ σὰς κερδίσω ἀκόμῃ ἄλλα ἑξ σκουῖδα.

— Διάβολε! Λέγετε τὴν ἀλήθειαν... Μοὶ τὸ ἔλεγον πάντοτε ὅτι οἱ Οὐγονόττοι ἔχουσι τύχην εἰς τὸ παιγνίδιον. Ὁ διάβολος νὰ μὲ πάρῃ, ἂν δὲν μοῦ ἔρχεται ὁρεξίς νὰ γείνω Οὐγονόττος!

Τὰ ὄμματά τοῦ Λαουριέρου ἐσπινθηροβόλησαν ὡς ἄνθρακες, ἀλλ' ὁ Κοκονάς ἀφωσιωμένος εἰς τὸ παιγνίδιον οὐδὲν εἶδε.

— Κάμετέ το, κόμη, κάμετέ το, εἶπεν Δελαμόλ. Καὶ τοι δὲ ὁ τρόπος καθ' ὃν σὰς ἐπῆλθεν ἡ κλίσσις εἶναι παραδόξος, θὰ γίνεταί προθύμως δεκτὸς παρ' ἐμοῦ.

Ὁ Κοκονάς ἔξεσε τὸ οὖς.

— Ἀν' ἤμην βέβαιος, εἶπεν, ὅτι ἡ τύχης σας προέρχεται ἐκ τούτου, δὲν σὰς λέγω... διότι δὲν μὲ μέλει καὶ πολὺ διὰ τὴν λειτουργίαν, ἀφοῦ καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτὸς δὲν ἐνδιαφέρεται...

— Καὶ ἔπειτα... εἶναι τόσῃ ὥρα καὶ θρησκεία, εἶπεν ὁ Δελαμόλ, τόσῃ ἀπλή, τόσῃ ἀγνή!

— Ἐπειτα... Εἶναι καὶ τοῦ συρμαῦ, εἶπεν ὁ Κοκονάς... ἔπειτα... φέρε εὐτυχίαν εἰς τὸ παιγνίδιον, διότι... ὁ διάβολος νὰ μὲ πάρῃ! ὅλοι οἱ ἄσσοι ἔρχονται εἰς ὑμᾶς. Καὶ ὅμως σὰς παρατηρῶ ἀφ' ἧς στιγμῆς ἔχομεν εἰς χεῖρας τὰ χαρτιά, παίζετε τίμια... δὲν κλέπτετε... Βέβαια ἡ θρησκεία σὰς βοηθεῖ.

— Μοὶ ὀφείλετε ἀκόμῃ ἑξ σκουῖδα, εἶπεν ἡσύχως ὁ Δελαμόλ.

— Ἀ! πῶς μὲ πείραζετε! εἶπεν ὁ Κοκονάς. Ἀν' τὴν νύκτα ταύτην δὲν μείνω εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν Γκίζης...

— Τί;

— Ναί! αὐριον ζητῶ παρ' ὑμῶν ἵνα μὲ παρουσιάσετε εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ναβαρρας. Μείνατε δὲ ἡσυχος, ἀφοῦ γείνω Οὐγονόττος, θὰ εἶμαι περισσότερον ἀπὸ τὸν Ἀθουθῆρον, ἀπὸ τὸν Καλθῖνον, ἀπὸ τὸν Μελαγχθῶνα καὶ ἀπὸ ὅλους τούς μεταρρυθμιστάς τῆς γῆς.

— Σιωπῇ! εἶπεν ὁ Δελαμόλ, διότι κινδυνεύετε νὰ τὰ χαλάσετε μετὰ τὸν ξενοδόχον σας.

— ὦ! ἀλήθεια! Εἶπεν ὁ Κοκονάς, στραφεὶς πρὸς τὸ μαγειρεῖον. Ἀλλ' ὅχι· δὲν μὰς ἀκούει. Εἶναι πολὺ ἀπασχολημένος τὴν στιγμὴν ταύτην.

— Καὶ τί κάμνει; εἶπεν ὁ Δελαμόλ, ὅστις ἐκ τῆς θέσεώς του δὲν ἠδύνατο νὰ ἰδῇ!

— Συνομιλεῖ μὲ... ὁ διάβολος νὰ μὲ πάρῃ! εἶναι αὐτός!

— Ποῖος;

— Αὐτὸ τὸ εἶδος τοῦ νυκτερινοῦ ὄρνέου μετὰ τοῦ ὁποίου συνωμίλει ὅταν ἐφθάσῃ. Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸν κίτρινον ὑπενδύτην καὶ μὲ τὸν μαυδύαν χρώματος ὑποκίτρινον. Διάβολε! πόσον ζωηρῶς ὁμιλεῖ! Ἐ! κύρ Λαουριέρε, τί κάμνετε αὐτοῦ; μήπως κατὰ τύχην ὁμιλήτε πολιτικά;

Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην ὁ κύρ Λαουριέρος ἀπήντησε διὰ τόσῃ ἐκφραστικῆς χειρονομίας καὶ τόσῃ ἐπιτακτικῆς, ὥστε μεθ' ὅλον τὸν πρὸς τὸν ἐξωγραφισμένον ναυστόχαρτον ἔρωτά του ὁ Κοκονάς ἠγέρθη καὶ ἔδραμε παρ' αὐτῷ.

— Τί τρέχει; ἠρώτησεν ὁ Δελαμόλ.

— Θέλετε οἶνον, εὐπατρίδα μου; εἶπεν ὁ Λαουριέρος ἀρπάσας μετὰ ζωηρότητος τὸν βραχίονα τοῦ Κοκονάς, ἀμέσως σὰς φέρουν. Γρηγόριε, φέρε οἶνον εἰς τοὺς κυρίους!

Εἶτα, κύψας εἰς τὸ οὖς αὐτοῦ:

— Σιωπῇ! ἐψιθύρισε· σιωπῇ! ἂν ἀγαπάτε τὴν ζωὴν σας, καὶ πέμψατε τὸν σύντροφόν σας νὰ κοιμηθῇ.

[Ἐπὶ ταῖς συνέχαις].

Η ΓΕΦΥΡΑ ΤΟΥ ΣΑΝΤΙΝΟΥ

ἀήγημα.

— Ζητῶ τὸν λόγον!

— Ἡ γέφυρα πρέπει νὰ γίνῃ ἀπό...

— Νὰ κάμωμεν τὴν δαπάνην, ἀλλὰ τοὐλάχιστον...

— Τὸν λόγον! Ζητῶ τὸν λόγον, κύριε πρόεδρε!

Ὁ κύριος πρόεδρος τῆς θορυβώδους συνεδρίας ἦτον ὁ δήμαρχος τοῦ Σαντίνου, ἀνὴρ εἰρηνικοῦ χαρακτῆρος, ὅστις τὴν ἐσπέραν ἐκείνην δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ τριέξῃ τοὺς ὀδόντας καὶ νὰ μὴ δώσῃ ἐπὶ τῆς πρὸ αὐτοῦ τραπέζης, ἐλλείψει κωδωνίσκου, δύο γρονθοκοπήματα, ὅπως φέρῃ τὴν τάξιν μετὰ τῶν κυρίων δημοτικῶν συμβούλων.

— Ἀλλὰ τί θόρυβον κάμνετε! ἀνεφώνησε, γενόμενος καταπόρφυρος, γίνεταί νὰ μὴ ἡμπορήτε νὰ ὁμιλήτε ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον; Ὅριστε, κύρ Ἀντώνη, ὁμιλήσατε. Ὅμιλεῖ ὁ κύρ Ἀντώνης· εἶναι συντηρητικὸς.

— Λέγω ὅτι ἡ γέφυρα πρέπει νὰ γίνῃ ἀπὸ ξύλον...

— Μάλιστα, διὰ νὰ τὴν παρκσύρῃ ἡ πρώτη καταιβασιά...

— Μὴ διακόπτετε!

— Ἀφήσατέ με ὅμως νὰ ὁμιλήσω! Τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Δήμου δὲν ἐπιτρέπουσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος μεγαλητέραν δαπάνην

καὶ ὑμεῖς γνωρίζετε, ὅτι δὲν πρέπει νὰ πηδῶμεν ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα.

— Οὐφ! ὀπισθοδρομικέ! ἀνκφωνεῖ ὁ συνήθως διακόπτων προοδευτικὸς Θωμᾶς.

— Ὅταν ἔχομεν χρήματα, θὰ σκεφθῶμεν, ἀλλὰ πῶς...

— Ζητῶ τὸν λόγον. Κύριοι, ἐξακολουθεῖ ὁ Θωμᾶς, χωρὶς νὰ περιμείνῃ ὅπως τῷ δοθῇ ὁ λόγος, ὁ πρὸ μικροῦ ἀγορεύσας ῥήτωρ εἶναι ζῶον, καὶ ἐξηγοῦμαι.

Οἱ συντηρητικοί: « Εἰς τὴν τάξιν! εἰς τὴν τάξιν! »

Οἱ προοδευτικοί: « Εὐγε! εὐγε! »

Ὁ πρόεδρος: « Νομίζω ὅτι ὁ κύριος Θωμᾶς ὑπερέβη τὰ ὅρια. »

— Κύριοι, ὅταν πρόκειται περὶ τῆς τιμῆς τῆς πατρίδος, φρονῶ ὅτι ἐπιτρέπεται καὶ ποῖα ἀγία ἀγαθήκησις. Ὅταν ἀκούετε ἀπὸ μερικῶν—ἐνταῦθα ὁ ῥήτωρ προσβλέπει περιφρονητικῶς τὴν δεξιὰν πτέρυγα—τινὰς προτάσεις, αἱ ὁποῖαι... αἱ ὁποῖαι θὰ μᾶς κηθίστων γελοῖους εἰς τοὺς ὁμόρους Δήμους, τίς ἡμπορεῖ νὰ ζυγίξῃ τὰς λέξεις; Γέφυρα ξυλίνη!... Εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτον—ἦτον ὁ ἔννατος μετὰ Χριστὸν—τῆς προόδου, εἶναι τοῦτο σχέδιον ἀνάξιον πεπολιτισμένου λαοῦ.

— Εὐγε! ἐκ τῆς ἀριστερᾶς.

Παγετώδης σιωπὴ εἰς τὴν δεξιάν.

Ὁ ῥήτωρ πίνει καὶ ἐξακολουθεῖ.

— Ἡ γνώμη μου, ἀξιότιμοι πατέρες τῆς πατρίδος, εἶναι, ὅπως ἡ γέφυρα γίνῃ ἐκ σκληρῶν λίθων. Ὁ σκληρὸς λίθος εἶναι τὸ ὑλικόν, τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθησαν οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῶν μεγαλοπρεπῶν κτιρίων των, ἐὰν δ' ἡμεῖς θέλωμεν νὰ δειχθῶμεν ἀληθεῖς ἀπόγονοι τῶν Κουίριτων, ὀφείλομεν νὰ κτίσωμεν τὴν γέφυραν ἐκ λίθων.

Ὅπως ἐννοηθῇ τὸ ἐπιχειρήμα τοῦ φιλελευθέρου ῥήτορος, δεόν νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἀξιοῦται, ὅτι τὸ Σκντίνον ἐκτίσθη ὑπὸ Ῥωμαίων ἀποίκων.

Φρενητιώδη χειροκροτήματα τῶν φιλοπροόδων.

Ὁ ῥήτωρ κάθηται, χαίρει τῶν ἀριστερᾶ καὶ ἐξακοντίζων θρικμβευτικὸν βλέμμα πρὸς τὰ δεξιὰ.

Ἐγείρεται ὁ Ματθαῖος—ἐτῶν πεντήκοντα καὶ ἐπτά, — πολιτικοῦ χρώματος μέλανος, ὁμοίως συνειδήσεως, ὁμιλῶν βρξδέως καὶ ἔρρινως.

— Ἦθελον νὰ εἶπω εἰς τὸν πρὸ μικροῦ ὁμιλήσαντα κύριον νὰ καταθέσῃ τὸ ἡμῖς εἰς γνώμας καὶ τὸ ἕτερον ἡμῖς εἰς χρήματα...

— Σιωπὴ! Ψηφοφορία, ψηφοφορία!

— Οὐχί!

— Ναί!

Ἐγείρεται ἀληθὲς θύελλα φωνῶν, μετὰ τῶν ὁποίων αἱ συγχρότον ἀκούμεναι λέξεις εἶναι: γινώμαι, ψηφοφορία, χρήματα.

Ὁ πρόεδρος ἐξεδάρη τὴν πυγμὴν ἐκ τῶν πολλῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης κτυπημάτων, ἀπώλεσε τὴν συνήθη αὐτῷ ψυχραιμίαν καὶ κλεῖ τοὺς πατέρας τῆς Πατρίδος δι' ὀνομάτων ἡκιστα ἀξιωπρεπῶν διὰ τὸ ἀξιώματός του.

Εὐτυχῶς ὅμως οἱ σύμβουλοι δὲν μετέβησαν ἀπὸ τῶν λέξεων εἰς τὰ ἔργα, ὅτε δ' ἔδοξε τῷ Κυρίῳ, κατέπαυσεν ἡ θύελλα καὶ ἐγένετο ψηφοφορία.

Διὰ μεγάλης πλειοψηφίας, ἐψηφίσθη ἡ λιθίνη γέφυρα.

✱

Τὴν ἐπιούσαν, ἀπασχι καὶ δημοτικὴ ἀρχαὶ μετέβησαν ἐπὶ τοῦ χειμάρρου, ὅπως μελετήσωσι τὴν θέσιν τῆς γεφύρας.

Παρήσαν οἱ τε τοῦ κόμματος τῆς ξυλίνης γεφύρας καὶ οἱ ἀντιδοξοῦντες, σχηματίζοντες δύο ὁμίλους πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ τοῦ δημάρχου, ὅστις, θεώμενος ἐξ ἀπόψεως, ἐφαίνετο κολοσσικὰ χρυσάλλης μετὰ δύο μεγίστων πτερύγων, μιᾶς συντηρητικῆς καὶ ἐτέρως φιλελευθέρης.

Μετὰ πολλὰς λέξεις καὶ οὐχὶ χωρὶς τις τῶν παρισταμένων νὰ κινδυνεύσῃ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸν χειμάρρον, εὗρον τὴν κατὰλληλον θέσιν, ἥτοι δύο σκοπέλους, δυναμένους νὰ χρησιμεύσωσιν ἄριστα ὡς στῆλαι ἐκ γρανίτου πάσης στερεότητος. Ὁ Θωμᾶς παρητήρησεν, ὅτι, ἐνουμένων τῶν δύο σκοπέλων διὰ μεγάλου τῶζου γωνίας μᾶλλον ἢ ἥττον ὀξεῖας, ἐννοεῖται δ' ἐκ σκληρῶν λίθων, θὰ ἐκτίζετο γέφυρα ἀξία τῶν μεγελοπρεπῶν κτλ. — Ὅρα τὸ ἐν τῇ μνημονευσθείσῃ ἀγορεύσει τοῦ ῥήτορος ἐπιχειρήμα.

Ὁ κύρ Ἀντώνης, μὲ εἰρωνικὸν μειδίαμα ἐπὶ τῶν χειλέων, ἔκχευε τὴν ἐπομένην παρρησίαν:

— Τὸ σχέδιον εἶναι μεγαλοπρεπές, ἀληθῶς ἄξιον, ὡς λέγει ὁ ἀξιότιμος συνάδελφός μου τῆς ἀριστερᾶς, τῶν ἀπογόνων κτλ., φρονῶ ὅμως ὅτι ἡ ιδιότης ἀπογόνων δὲν ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου. Ἐγώ, ὡς βλέπετε, θὰ ἐθεώρουν μὴ ἀνγκαιὴν τὴν τοιαύτην ιδιότητα καὶ θὰ ἠρκούμην μόνον νὰ ἔχω τὰ ἀνγκαιὰ χρήματα.

Εἰς τὸ ἀκουσμά τῶν λόγων τούτων αἱ πτέρυγες τῆς χρυσάλλιδος ἠπειλοῦν νὰ συγκρουσθῶσι κατ' ἀλλήλων, ἀλλ' ὁ ἀξιότιμος δήμαρχος, διὰ τῆς φρονήσεώς του, κατάρθωσε νὰ κρατήσῃ αὐτὰς εἰς τὴν δέουσαν ἀπόστασιν.

Τὴν ἐσπέρην, ὁ σκληπστής τοῦ Σκντίνου, μετὰ τρεῖς σαλπισμοὺς, εἰδοποιεῖ—εἰς τὴν ἐννάτην ἐκατονταετηρίδα τῆς προόδου δὲν ὑπῆρχον ἐπίσημοι ἐφημερίδες—τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου, ὅτι τὸ ἀξιότιμον δημοτικὸν συμβούλιον εἶχε παραδεχθῇ τὴν ἐκ λίθων σκληρῶν γέφυραν καὶ ὅτι μάλιστα ἐξέλεξε καὶ τὴν θέσιν τῆς οἰκοδομήσεως αὐτῆς.

Οἱ φιλελευθέροι ἐκλογεῖς, τὴν αὐτὴν ἐσπέρην, ἔκχεον διαδήλωσιν ὑπὸ τὰ παρὰ τοῦ ἀξιοτίμου Θωμᾶ.

Διερχόμενοι δὲ πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ κύρ Ἀντώνη, ἐχαίρεισιν αὐτὸν διὰ συριγμάτων καὶ διὰ τῶν κραυγῶν «κάτω».

Ὁ λαός, ὡς βλέπετε, πρὸ δέκα ἐκατονταετηρίδων εἶναι ὁ αὐτός, οὐδαμῶς μεταβληθείς.

✱

Τὴν ἐπιούσαν ὅμως νέον γεγονὸς ἡγεγεν εἰς δυσχερείας οὐ σμικρὰς τὸν τροπαιοῦχον Θωμᾶν.

Συντασσομένου τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς δαπάνης—ἔπρεπεν ὅπως δῆποτε νὰ φθάσῃ καὶ εἰς τοῦτον,—αὕτη ἀνῆλθεν εἰς 80,000 φράγκων.

Ὁ δήμαρχος, ἀφοῦ ἀνεκοίνωσε τὸ γεγονὸς εἰς τοὺς κυρίους δημοτικούς συμβούλους, ἐννοήσας ὅτι τὰ πράγματα περιεπλέκοντο, ἀφῆκεν αὐτοὺς νὰ ἐξομαλύνωσιν αὐτὰ, ἵνα μὴ δ' ἀπολέσῃ τὴν πλειοψηφίαν, ἀπενίψατο τὰς χεῖρας, ὡς ὁ Πιλάτος.

Τὸ στρογγύλον ποσὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ προῦκάλεσεν ἐκ νέου τὸ εἰρωνικὸν μειδίαμα τοῦ κύρ Ἀντώνη.

— Δὲν ἔχομεν καιρὸν νὰ χάνωμεν εἰς φλυαρίας, ἀνεφώνησεν ὁ Θωμᾶς, τοῦ ὁποῦ τὴν ὀργὴν ἐξήγειρε τὸ κατηραμένον μειδίαμα, ὁ τόπος ἔχει μεγίστην ἀνάγκην τῆς γεφύρας. Προτείνω τὴν ἐναρξιν τοῦ ἔργου μὲ τὰ πρόχειρα χρήματα, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν θὰ προβλέψωμεν.

Ἐπεδοκιμάσθη ἡ ἡμερησία διάταξις τῶν προοδευτικῶν.

✱

Οἱ ἐργάται ἐπελήφθησαν τοῦ ἔργου. Μετὰ τρεῖς μῆνας, ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὀχθῶν ἐφαίνοντο δύο ὠρχαὶ ἐκ σκληρῶν λίθων στῆλαι, στηριζόμεναι ἐπὶ δύο σκοπέλων, δὲν ἔλειπε δ' εἰμὴ ἐλάχιστόν τι, τὸ μὲ γωνίαν μᾶλλον ἢ ἥττον ὀξεῖαν τῶζον, τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ συνδέσῃ τὰς δύο στῆλας, ὅτε ἐδέησε νὰ διακοπῶσιν αἱ ἐργασίαι.

Ἐλειψαν τὰ χρήματα! Ὀλίγον ταχέως, τῇ ἀληθείᾳ!

Ὁ Θωμᾶς διετέλει ἐν ἀπελπισίᾳ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας του, χωρὶς νὰ συναντήσῃ τὸν κύρ Ἀντώνη μὲ τὸ ἐπάρκτον εἰρωνικὸν τοῦ μειδίαμα, τὸ ὁποῖον προῦξενε εἰς αὐτὸν μέγα κακόν.

Ἄλλως τε, φαντάσθητε ἐὰν ὁ κύρ Ἀντώνης ἠδύνατο νὰ σιωπήσῃ. Ἀναπολῶν τὰ ὑπὸ τὰ παρὰ τοῦ οἰκίας του συρίγματα τῶν προοδευτικῶν, κατεγίνετο νὰ ἐξευτελίξῃ τὸν ἀντίπαλόν του, ὥστε οἱ κάτοικοι τοῦ Σκντίνου ἦσαν ἐγγὺς νὰ ποιήσωσιν ἀντίθετον διαδήλωσιν κατὰ τοῦ ἀτυχοῦς Θωμᾶ.

Οὗτος, καθ' ἐκάστην μετέβαινεν εἰς ἐπισκεψιν τῶν θεμελίων τῆς γεφύρας, ἡσθάνετο δ' ἀπερίγραπτον ἐνδόμυχον βάσανον ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν ἐγκαταλειμμένων ἔργων.

Οὕτω βαινόντων τῶν πραγμάτων, ὁ δυστυχὴς θὰ παρεφρόνει, ἐὰν μὴ γεγονὸς, μετὰ τινος ἡμέρας συμβῇ, ἔσωζεν αὐτὸν τοῦ φρενοκομείου. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶχε συναντήσῃ τὸν κύρ Ἀντώνη, τὸν ἄνθρωπον τοῦ εἰρωνικοῦ μειδίαματος, ὅστις, μὴ ἀρκεσθεὶς εἰς μόνον τὸ μειδίαμα, ἀπετάθη αὐτῷ ὡς ἐξῆς:

— Καὶ τί καλὰς εἰδήσεις περὶ τῆς γεφύρας τῶν σκληρῶν λίθων;

Ὁ Θωμᾶς ἀπήντησε διὰ βρυχηθμοῦ, στρέψας αὐτῷ τὰ νῶτα.

Ὁ κύρ Ἀντώνης ἀνταπάντησε διὰ συ-

ριστικού γέλωτος, κατασπαράζαντος τὴν καρδίαν τοῦ Θωμᾶ, ὅστις μετέβη εἰς τὸν τόπον τῆς γεφύρας, σκεπτόμενος ἀδιαλείπτως τὴν τελευταίαν συνάντησίν του.

— Ἀ μανία! θὰ ξίδῃς τὴν ψυχὴν μου εἰς τὸν διάβολον, ἥρκει νὰ ἴδω τελειωμένην αὐτὴν τὴν γεφυρὰν, ἀνέκραξε μὲ συνεσφιγμένους τοὺς ὀδόντας.

— Ἰδοὺ με!

— Ποιὸς εἰσθε, καλέ μου ἄνθρωπε;

— Ὁ διάβολος, εἰς τὰς διαταγὰς σας.

— Αἶ!, ἀνεφώνησεν ὁ Θωμᾶς, ὁπισθοδρομήσας δι' ἄλματος, διότι, κίτοι προσδευτικός, δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ταραχθῇ καὶ νὰ μὴ αἰσθανθῇ τὸν καταβρέχοντα τὸ μέτωπόν του ψυχρὸν ἰδρώτα. Οἱμοὶ! ὁ διάβολος!

— Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ φοβῆσθε τόσον μ' ἐκαλέσατε καὶ ἦλθον, ἔνν ἴδω ἐὰν δυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν.

— Ἀλλὰ, σὰς παρακαλῶ, νὰ συμφωνήσωμεν. . . εἰς τί;

— Δὲν εἶπατε ὅτι θὰ μοὶ ἐδίδατε τὴν ψυχὴν σας, ἀρκεῖ νὰ γίνῃ ἡ γεφυρὰ;

— Ἀ! εἶπον τοιοῦτό τι;

— Τώρα πρὸ μικροῦ. Λοιπὸν, δώσατέ με τὴν ψυχὴν σας καὶ ἐν ἀκρεΐ. . .

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἤξεύρετε, κύριε διάβולה, ὑμεῖς εἰσθε ἄνθρωπος τοῦ κόσμου. . . καὶ. . . ἐννοεῖτε. . . μερικὰ πράγματα. . . λέγονται, δὲν ἤξεύρω ἂν ἐξηγουμαι, διὰ νὰ λέγονται. . . ἀλλὰ νὰ γίνουσι διαφέρει.

— Πῶς! ἀνκαλεῖτε τὸν λόγον σας;

— Αἶ, μὴ σὰς κακοφάνῃ· ἐννοεῖτε καὶ σεῖς, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι πρᾶγμα κἄπως σπουδαῖον, προσέθετο, ξένον τὴν κεφαλὴν του.

— Τότε θέλετε νὰ δώσητε τὴν νίκην εἰς τὸν κύρ Ἀντώνην; θέλετε πραγματικῶς νὰ σὰς περιφρονῇ ὅλη ἡ χώρα; θέλετε ν' ἀπολέσητε τὸ ἀξίωμα τοῦ συμβούλου;

— Ὁμιλεῖτε πολὺ καλὰ, καλῆτερον ἀπὸ καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου, ἀλλὰ τί τὰ θέλετε; Μ' ἐνδιαφέρουσιν ὅσα λέγετε, ἀλλ' ἡ ψυχὴ μου μ' ἐνδιαφέρει πολὺ περισσότερον. Ἐὰν εἶχον ἐπτά ψυχὰς καθὼς οἱ γάττοι, τότε. . . μὲ λυπεῖ, σὰς βεβαιῶ, ὅτι σὰς ἀρνούμαι! ὦ! πιστεύσατέ με, ὅτι τοῦτο μὲ δυσχερεστεῖ πολὺ. Ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ; Ἐὰν ὑπῆρχεν ἄλλος τρόπος. . . ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνος. . . σκέφθητε σεῖς. . .

— Ἡμποροῦσε νὰ γίνῃ ὡς ἐξῆς, εἶπεν ὁ Σατανᾶς, ἀφοῦ ἐσκέφθη ὀλίγον, θὰ λάβω τὴν πρώτην ψυχὴν, ἥτις θὰ διέλθῃ διὰ τῆς γεφύρας. Σὰς ἀρέσκει;

— Ἀ! τώρα τὰ πράγματα ἀρχίζουν νὰ γίνωνται ὁμαλότερα. Ὅμως μὲ συγχωρεῖτε ἐὰν τολμῶ νὰ σὰς κάμνω παρατηρήσεις. Τίς θὰ θελήσῃ νὰ διέλθῃ πρῶτος; Ἐδῶ ἔγκειται τὸ ζήτημα. Προσέξατε, ὅτι εἰς τὸ Σαντίνον δὲν ἤξεύρουσι οὔτε ποῦ κατοικεῖ ὁ ἡρώϊσμός. . . Γελᾶτε, αἶ! Καὶ ὅμως αὕτῃ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Ὁλοι εἶναι ἐργασταὶ καὶ οὐδεὶς θὰ θελήσῃ νὰ θυσιάσῃ διὰ τὸ καλὸν τοῦ τόπου. Ἀπαντες μέχρις ἐνὸς εἶναι ἀπόγονοι τῶν Ῥωμαίων, ἀλλὰ δὲν θὰ εὐρίσκατο εἰς Μάρκος Κούριος καὶ ἂν τὸν ἐπληρώνατε εἰς χρυσὸν ὅσον θὰ ἐζύγιζεν. Ἠξεύρετε τί θὰ ἐπραττον

εἰς τὸ Σαντίνον ἐὰν εἰς τὴν πλατεῖαν ἡνοίγετο μία ἄβυσσος; θὰ κατεσκεύαζον τὴν πλατεῖαν ἄλλαχού. Λοιπὸν, ἀκριβῶς ἔνεκα τοῦτου τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, ὅστις ἐπικρατεῖ νῦν εἰς τὴν χώραν, ἡ γεφυρὰ θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς μὴ γενομένη, διότι ὅλοι θ' ἀπέφευγον αὐτὴν, μὲ συγχωρεῖτε τὴν παραβολὴν, ὡς ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης τὴν ἐκκλησίαν.

— Ὑπάρχει ἐν μέσον. Μὴ τὸ γνωστοποιήσητε εἰς τοὺς συγχωρίους σας καὶ τότε θὰ διέλθῃ τις. Ὅποιος τύχη ἔτυχῃ.

— Κύριε! ἀπήντησε λίαν ἀξιοπρεπῶς καὶ ὑψὸν ὑπερηφάνως τὴν κεφαλὴν ὁ ἀξιότιμος σύμβουλος, ὁ Θωμᾶς Σαλιγκάρης εἶναι ἀνὴρ ἐντιμὸς καὶ οὐδέποτε θὰ ἐπραττε τοιαύτην αἰσχρὰν πράξιν.

Πολλοὶ λόγοι ἀντηλλάγησαν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐκλείβη ἡ ἐπομένη συμφωνία:

Ὁ διάβολος θὰ ἐκτιζε τὴν γεφυρὰν καὶ θὰ ἐλάμβανε τὴν ψυχὴν ἐκείνου, ὅστις ἤθελε διέλθῃ δι' αὐτῆς πρῶτος μετὰ τοῦ μεσονυκτίου καὶ τῆς πρώτης μετ' αὐτὸ ὥρας.

Ὡς βλέπετε, ὁ Θωμᾶς ἠδυνήθη νὰ συνάψῃ ἄριστον συμβόλαιον. Ἐξέλεξεν ὦραν ἀκατάλληλον εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ ἐτέρου συμβληθέντος μέρους, ὥστε μὲ ὀλίγην φρόνησιν ἠδύναντο νὰ ἐμπαίξωσιν ἄριστα τὸν κύριον διάβολον.

Οὗτος τότε ἐξέπεμψεν ὀξύτατον συριγμόν.

— Ἐξοχώτατε! μ' ἐκαλέσατε; ἐρωτᾷ ἐμφανισθεὶς ἐν ἀκρεΐ μικρὸς τις διάβολος.

Ὁ Θωμᾶς, πάντοτε εὐγενής, ἀφαιρεῖ τὸν πῖλόν του καὶ προσκλίνει.

— Νὰ ἔλθωσι παραχρῆμα τρικλῶσι ἐργάται.

— Μίαν στιγμὴν ὅμως! Αἱ σαφεῖς συμφωνίαι κάμνουσι τοὺς καλοὺς φίλους. Ἡ γεφυρὰ δέον νὰ ἦναι ἐκ σκληρῶν λίθων καὶ οὐχὶ ἐκ ξύλου, διότι ἄλλως. . .

— Ἐννοεῖται! δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία.

— Καλὰ, καλὰ, ἀρκεῖ ὁ λόγος σας.

Μετὰ δύο λεπτὰ τῆς ὥρας, τὸ κερασφόρον πλῆθος εὐρίσκεται ἐπὶ τὸ ἔργον καὶ ἐντὸς ἡμισείας ὥρας ἡ γεφυρὰ εἶναι ἑτοιμος.

— Τί λέγετε, Θωμᾶ, σὰς ἀρέσκει;

— Ἐξαισία! Εἶναι ἔργον ὄντως ἀντάξιον τῆς ὑμετέρας ἐξοχότητος.

— Λοιπὸν εἰμεθα σύμφωνοι, ἡ πρώτη ψυχὴ. . .

— Ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου μέχρι τῆς μιᾶς.

— Εἶναι ἰδική μου. Ἐχει καλῶς. Τὴν χεῖρά σας καὶ au revoir.

— Σιγά! σιγά! Τὴν χεῖρα οὐδέποτε ἀρνεῖται τις τὴν εὐχὴν ὅμως νομίζω ὅτι κάμνετε δι' ἀστείότητά. Μᾶλλον ὑγαινοῖτε διὰ παντός.

Ὁ ἕτερος ἀνεχώρησε.

✱

Λοιπὸν καὶ ὁ διάβολος ἦτο μὲ τὸ κόμμα τῶν προδευτικῶν; Ἐτόλμησα νὰ ἐρωτήσω τὸν ὀρεινόν, ὅστις μοὶ διηγεῖτο τ' ἄνωτέρω.

— Ὡ! τί χονδροκέφαλος.

— Σὰς εὐχαριστῶ.

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἤξεύρετε. . .

— Δὲν πειράζει.

— Ἡθελὰ νὰ εἶπω. . . πῶς ἀναμειγνύεται ὁ. . . ἔξ' ἀπ' ἐδῶ. . . μ' ἐννοεῖτε. . . εἰς τὰ κομματικά; Αὐτὸς προσπαθεῖ μόνον ν' ἀρπάσῃ καμμίαν ψυχὴν καὶ δὲν τὸν μέλλει δι' ἄλλο.

— Ἐννοῶ, ἐννοῶ. Ἐξακολουθήσατε.

Ὁ Θωμᾶς, μείνας μόνος, ἐβεβαιώθη πρῶτον λίαν ἐπιμελῶς, ἐὰν ὁ εἰς τὸ ζενίθ φαινόμενος ἀστὴρ ἦτο ἡ σελήνη ἢ ὁ ἥλιος; πεισθεὶς δὲ διὰ μαθηματικῶν παρατηρήσεων, ὅτι ἦτο τῷ ὄντι ὁ ἥλιος, ὅστις ἐσήμαινε μεσημβρίαν, διηλθεν ἐν μεγίστῃ χαρᾷ ἀπαξ, δις καὶ πολλάκις διὰ τῆς γεφύρας, τῇ ὁποίας ἐθαύμαζε τὴν ὠραϊότητα καὶ τὴν στερεότητα.

— Ἡ χώρα ἔκτοτε ἐθεώρει τὸν ἀξιότιμον σύμβουλον ὡς τὸν νοημονέστερον καὶ τὸν διπλωματικώτερον ἄνδρα τοῦ κόσμου, ἔνεκα τῆς ὑπ' αὐτοῦ μετὰ τοῦ διαβόλου γενομένης συμφωνίας. Καὶ τοι δ' ὁ ἐφημέριος διαμαρτύρετο ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν ἔπρεπε νὰ συμβῇ οὕτως, οὐχ ἦττον οἱ κάτοικοι ἦσαν λίαν νῆχαραστημένοι.

Ὁ κύρ Ἀντώνης ἔπαθεν ἀσθένειαν τοῦ ἥπατος.

✱

Εἶχον παρέλθῃ ἐπτά ἔτη, ἐπτά μῆνες καὶ ἐπτά ἡμέραι ἀπὸ τῆς κτήσεως τῆς γεφύρας, ὁ δὲ διάβολος ἤρχισε ν' ἀμφιβάλλῃ ὅτι ἔκαμε κακὴ δουλειά, διότι ἔκαστος προϋφύλασσετο τοῦ νὰ διέλθῃ διὰ τῆς γεφύρας κατὰ τὴν ἀπαίσίαν ὥραν.

Ὁ Θωμᾶς εἶχεν ἐκλεχθῇ δῆμαρχος, μίαν δὲ τῶν ἡμερῶν εἶχε μεταβῇ χάριν ὑποθέσεων τινῶν εἰς τὴν Παλλάντσαν. Ἐκεῖ ὅμως εὗρεν εὐθυμὸν ὁμίλον φίλων, μετὰ τῶν ὁποίων περιῆλθεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν πολλὰ τῶν καπηλείων.

Κατὰ τὸν αἰῶνα ἐκεῖνον, εἰ καὶ αἰῶνα τῆς προόδου κατὰ τὸν κύριον πρῶην σύμβουλον Θωμᾶν, οἱ κάπηλοι ἐτήρουν τὸν οἶνον ἄκρατον. Οἱ ἀνόντοι! Ἐνεκα τοῦτου, ὁ κύριος δῆμαρχος ἐβράχην μέχρις ὁστέων.

Περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, κατηνύθη πρὸς τὸ Σαντίνον, κατὰ δὲ τὴν πορείαν τοῦ ἔσχε πολλὰς φιλονεικίας καὶ συζητήσεις μετὰ τῶν κορμῶν τῶν δένδρων, οἵτινες, ὡς ἐνόμιζεν, ἐπῆρχοντο κατ' αὐτοῦ. δέον δὲ νὰ πιστεύωμεν, ὅτι δὲν εὗρε τὴν ὁδὸν λίαν ὁμαλήν, διότι, ἐνῶ ἐσήμαινε μεσονυκτίον, ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἔφθανε πρὸ τῆς διαβολοῦ γεφύρας, ψιθυρίζων καθ' ἑαυτὸν:

— Ναί, ναί, ἀριστα. . . αὐριοῦν προτείνω τὴν ἐξῆς ἡμερησίαν διάταξιν. . . Ἐπειδὴ ἡ ἀπὸ Σαντίνου εἰς Παλλάντσαν ὁδὸς εἶναι στενὴ καὶ ἀναξία. . . τῷ ὄντι ἀναξία. . . τῶν ἰσχυρῶν Κουίριτων. . . πρέπει νὰ εὐρυνθῇ καὶ νὰ κοπῶσιν ὅλα τὰ ἀπότομα καὶ ἀνυπόστατα δένδρα. . .

— Ὡ! ποῖόν βλέπω;! τὸν Θωμᾶν!

— Αἶ σὺ! Τί οικειότης εἶναι αὕτη; Δὲν ἀναγνωρίζεις τὸν δῆμαρχόν σου;

— Βεβαιῶς, σὰς ἀναγνωρίζω. Εἰσθε ὑμεῖς, ὁ ὁποῖος πρὸ ἐπτά ἐτῶν ἐκλείσατε μαζὺ μου συμφωνίας. Τέλος πάντων, ἐλά-

βετε ὀλίγην διάκρισιν! Εἶναι ἀρκετὸς κай-
ρὸς ὅπου μὲ ἀναγκάζετε νὰ φρουρῶ. Εἶχον
σχεδὸν ἀπελπισθῇ.

Ὁ Θωμᾶς, μεταξὺ τῶν ἀτμῶν τοῦ οἴ-
νου, ἠγνόησε συγκεχυμένως καὶ ἐν συνόλῳ
ποῦ εὐρίσκετο, ὅλως δὲ τρέμων καὶ μὲ
φωνὴν κλαυθμηράν,

— Δι' εὐσπλαγγνίαν, ἐξοχώτατε, δὲν
τὸ ἐπραξ ἐπίτηδες. Τί θὰ τὴν κάμετε
τὴν ψυχὴν μου; Ἀνελάθετε μᾶλλον τὴν
γέφυράν σας...

Στυγνὸς γέλως ὑπεδέχθη τὴν πρότασιν.

— Ἀφήσατέ με τοῦλάχιστον νὰ συν-
τάξω διαθήκην. «Ἐχω λαμβάνειν τρια-
κόσια φράγκα ἀπὸ τὸν... Οἴμοι!»

Ὁ δυστυχὴς Θωμᾶς δὲν ἠδυνήθη νὰ τε-
λειώσῃ τὴν φράσιν του, ἀλλὰ συγκατε-
κρημνίσθη μετὰ τοῦ διαβόλου ἐντὸς τοῦ
χειμάρρου εἰς τοῦ ὁποῖου τὴν κοίτην ἠ-
νεώχθη τόσον εὐρὺ καὶ βαθὺ ἀνοιγμα, ὥστ'
ἐδέησεν ἀρκετὸς χρόνος, ὅπως πληρωθῇ
ὕδατος.

Νῦν δύναται πᾶς τις νὰ διέρχεται διὰ
τῆς γεφύρας ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ἄνευ
κινδύνου κακῆς συναντήσεως, περὶ τούτου
δ' ὀφείλεται χάρις εἰς τὸν μακαρία τῇ
λήξει προοδευτικὸν Θωμᾶν.

Ἔστωσαν αὐτῷ τοῦλάχιστον χλιαραὶ
αἱ φλόγες τοῦ Ἄδου.

[Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ].

Δ*

Η ΛΟΥΟΜΕΝΗ ΧΑΝΟΥΜΙΣΣΑ

ὑπὸ ΛΕΪΛΑ - ΧΑΝΟΥΜ.

(Συνέχεια ἰδὲ προηγουμένου φύλλον).

Ἀφικόμενοι εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἀσια-
τικοῦ τούτου ὄρους οἱ τρεῖς ἵππεῖς, ἀνε-
χαίτισαν ἐπὶ στιγμὴν τοὺς ἵππους των
ἵνα ἴδωσιν ἐν γενικῇ ἀπόψει τὴν λαμπρὰν
εἰκόνα, ἣτις ἐξηπλοῦτο πρὸ τῶν ὀφθαλ-
μῶν των, καὶ μεγαλοπρεπὴς καὶ θελκτικὴ
ἐξηπλοῦτο πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῶν.

Ἡ ἡμέρα ὑπέφωσεν. Ὁ λεπτὸς πέπλος
τῆς περιέδραβε βαθμηδὸν τὸν οὐρανὸν διὰ
ροδίνης χοίρας, ἀμαυρούσης τοὺς ἀστέ-
ρας, οἵτινες ἐφαίνοντο σθεννύμενοι μετὰ
λύπης. Ἡ Εὐρώπη, φωτιζομένη ὑπὸ ἀσ-
ρίστου ἀνταυγείας, ἐφαίνετο ἀναγεννω-
μένη, καὶ οἶονεὶ ἀναδύουσα, ὡς ἄλλη Ἀ-
φροδίτη, πλήρης κάλλους, ἐκ τοῦ ὕδατος.

Ἡ ἀπέναντι αὐτῆς Σταμπούλ, τὰ ἐπὶ
τοῦ Βοσπόρου χωρὶς τῆς, πάντα ἐχάνοντο
ἐν πυκνῇ ομίχλῃ, ἣν μάτην διεσπέρων αἱ
ἐπάλξεις πύργου ἢ μιγαρὲς τινος ἢ ὀξεῖα
κορυφή. Ἡ θάλασσα τοῦ Μαρμαρᾶ ἐλεύ-
καζεν, ἔχουσα ὡς μέλανα στίγματα τὴν
νῆσον τοῦ Πρίγκιπος, τὴν Χάλην καὶ
Ἀντιγόνην, αἵτινες διωρῶντο ἀριστερό-
θεν. Ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους, αἱ ἀσια-
τικαὶ καὶ εὐρωπαϊκαὶ ἀκταὶ ἐφαίνοντο ὡς
συνενοούμεναι περὶ μεγάλῃν τινὰ λίμνην.
Εἶτα δὲ ὑπὸ τὸν λόφον τοῦ Τσαμίτζα,
ἔτι βεθυθισμένου ἐν τῷ σκότει, τὰ προά-
στεια Σκούταρι (Χρυσόπολις) καὶ Καν-
Κιοῖ (Χαλκηδὼν), τὸ μέλαν τῶν κυπαρίσ-
σων δάσος, ὅπερ χωρίζον αὐτὰς ἀπ' ἀλ-
λήλων, διετέλουν ἀκόμη κοιμώμενα καὶ

συγκεχυμένα. Οὐδεὶς θόρυβος ἠκούετο ἐκ
τῶν πολυανθρώπων τούτων πόλεων, τῶν
δραστηρίων καὶ φανατικῶν. Ἡ Ἀνατολὴ
ἀγνοεῖ τὴν νυκτερινὴν ἐκείνην κίνησιν, ἣ-
τις διασαλεύει τὰς μεγάλας πόλεις τοῦ
πεπολιτισμένου κόσμου. Τὴν τρίτην ὥραν
τῆς πρωῒας πάντες ἔτι κοιμῶνται, διότι
δὲν ἀνυπομονοῦσι νὰ ζῶσι, δὲν συντέμνουσι
τὰς νύκτας ὅπως μηκύνωσι τὰς ἡμέρας.

Ὁ Σουλτάνος καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ του,
φωτιζόμενοι ὑπὸ τοῦ λυκαυγὸς, ἐξηκα-
λούθησαν τὸν δρόμον των χωρὶς ν' ἀπαν-
τήσωσιν οὐδὲ μίαν ψυχὴν ζῶσαν.

Ἡ κατοικία τῆς δουλεμπορίου Νατζῆς
μεμονωμένη ἐν τῷ μέσῳ μεγάλου καὶ
σκιεροῦ κήπου μόνῃ αὐτῇ ἐφωτίζετο. Ὁ
Τζελλ-Βέης ἀπεχαίρετις τοὺς συνο-
δοιπόρους του καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸ
Σκούταρι. Ἐδέησε ν' ἀφυπνίσῃ τὸν ἐν τῇ
λέμβῳ του ὡς πάντες οἱ ὁμότεχνοί του
κοιμώμενον Ἑλληνα λεμβοῦχον, — διότι
πολλὰκις ὁ καϊκιῆς μόνῃν κατοικίαν ἔχει
τὸ καϊκιόν του — καὶ ἀφῆκε τὸν ἵππον του
εἰς τὸν Μολλᾶν τοῦ Μπεργὸν-Τζαμί. Ὁ
λεμβοῦχος καὶ ὁ Μολλᾶς ἐγόγγυσαν κατὰ
τοῦ νέου τούτου εἰδους τοῦ ἐξυπνητηρίου,
καὶ τότε μόνον κατεπραύνθησαν ὅτε πρὸ
τῶν ἀπλήστων αὐτῶν ὀφθαλμῶν ἤστραψεν
ικανῶς εὐμέγεθες ἀργυροῦν νόμισμα, ὅπερ
ὁ Τζελλᾶν ἀφῆκεν εἰς τὴν χεῖρα, ἣτις ἔτρι-
βεν ἀκόμη τοὺς ὑπὸ τοῦ ὕπνου βεβαρη-
μένους ὀφθαλμούς.

Ὁ Τζελλᾶν-Βέης ἀπεβίβασθη εἰς τὴν
προκυμαίαν τοῦ Γενί-Καπού, ἐν ᾗ ἐσή-
μαινεν ἡ ἕκτη ὥρα ἐν τῷ ναυστάθμῳ.

Εἶχεν ἀκόμη ἕξ ὥρας πρὸ αὐτοῦ πρὸς
ἐπινόρθωσιν τῆς ἀταξίας τοῦ στολισμοῦ
του, καὶ ν' ἀναπαυθῇ ἐκ τῆς ταχείας ὁδοι-
πορίας του. Ἀνέβη λοιπὸν ἐν Γενί-Καπού,
ἐνθα ἐκέκτετο κομψὸν ἀναπαυτήριον. Οἱ
ὑπηρεταὶ του, εἰθισμένοι νὰ βλέπωσιν αὐ-
τὸν εἰσερχόμενον κατὰ πᾶσαν ὥραν τῆς
ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, οὐδόλως ἐξεπλά-
γησαν διὰ τὴν ἄφριξίν του.

Ὁ Τζελλᾶν-Βέης ἐξηπλώθη ἐπὶ τοῦ ἀνα-
κλίντρον καὶ αἰθίψι τις ἔτριψεν ἐλαφρῶς
τὰ μέλη του διὰ παχείας φλανέλλας, ἐμ-
βεβαπτισμένης εἰς εὐώδες οἶνονπνευμα. Τῷ
ἐκόμισαν ἔπειτα καφὲν μὲ ψά. καὶ τὸν ἐνέ-
δυσαν ὡς παιδίον, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ τὸν
ἐλάχιστον κάματον. Ἐνίψε τὸ πρόσωπον
καὶ τὰς χεῖρας διὰ ῥοδοσταλάκτου ὕδα-
τος, καὶ ἀφ' οὗ ἐνεδύθη τὸν μανδύκα του,
ὅστις ἐκάλυπτε τὴν τοῦ διαγγελέως κομ-
ψὴν στρατιωτικὴν στολήν, διηυθύνθη πε-
ζὸς εἰς τὸ Λαλελί-Τζαμί, ζωηρὸς καὶ εὐ-
διάθετος, ὥσει εἶχε κοιμηθῇ ὅλην τὴν νύκτα.

Οὐδέποτε ἦτο ὁ Τζελλᾶν τόσον εὐδιά-
θετος. Ἡ ἵππασίς διὰ τῶν ἐξοχικῶν καλ-
λονῶν καὶ τῶν λαμπρῶν τοπιῶν, ὧν βριθεὶ
ἐξόχως ὅλη ἡ Ἀνατολή, ἀφειδῶς ὑπὸ τῆς
φύσεως πλουτισθεῖσα, εἶχε φαιδρύνει τὸ
πνεῦμά του, τεταραγμένον ἴσως διὰ τοῦ
οἴνου καὶ τῆς πολυφυχίας, γλυκεῖα δέ
τις ἀνάπαυσις καὶ χορὴ νεανικῆς εὐθυ-
μίας εἶχεν ἀντικαταστήσει τὴν προτέραν
μελαγχολίαν. Οὐδέποτε ὁ ἀξιωματικὸς
ἐπορεύετο εἰς ἐρωτικὴν συνέντευξιν μὲ το-
σούτην γαλήνην πνεύματος καὶ καρδίας,

περιπατῶν ἐμονολογεῖ καθ' ἑαυτὸν οὕτω:

— Ἀρὰ γε εἶναι τοῦλάχιστον ὥραία ἡ
ἐρωμένη μου; Ἀ! βεβαίως θὰ ἦναι καὶ
νέα καὶ ὥραία, εἰ δὲ μή, ἤθελον λάβει
μετὰ τοῦ μηνυματός της ἡ δακτυλίδιον
ἀδαμαντοκόλλητον, ἡ περόνην ἐκ σπανίων
μαργαριτῶν... Αἱ χανούμισσαι μὰς δὲν
ἀπατῶνται μὲ κενὰς ἐλπίδας, καὶ προ-
πληρόνουσι τὴν ἡδονήν, τὴν ὁποῖαν δὲν πα-
ρέχωμεν αὐταῖς εὐκόλως. Ἡ ἐρασιμωτάτη
μηνύτριά μου μοὶ ὁμιλεῖ περὶ ἀναμνή-
σεων... ὅπερ σημαίνει ὅτι ἤδη γνωρίζο-
μεθα... Θὰ ἦναι εὐδύλλιον τι διακοπὴν
τίς οἶδε ἐκ τίνος αἰτίας... Ἰδωμεν τίνες
εἶναι αἱ γυναῖκες, αἱ ἐν ταῖς χώραις τῆς
ἀπιστίας ἀποπλανηθεῖσαι γυναῖκες, ἃς ἀ-
σμένως ἤθελον ἀνεύρει;... Πρῶτον ἡ *Μελιά-
Χαιούμ*, ἡ χαρίεσσα καὶ μικκύλη *Μελιά-
Χαιούμ*, ἣτις τόσον μὲ ἠγάπα, ἄλλως, θὰ ἦναι ἡ
μελαγχροινὴ καὶ τρελλὴ ἐκείνη *Νεγισέ*...
Ἡ *Ἄλίζ-Χανούμ*... Ναι, τῷ ὄντι, ἐπεθύμουν νὰ ἦναι ἐκείνη...

Ἐν ᾧ δὲ ἀνῆρχετο τὴν ὁδὸν τοῦ Γενί-
Ταζαρί, ὁ νέος ἀξιωματικὸς ἐνεθυμήθη
τὴν παραδοξὸν ταύτην ἠθικὴν.

«Ὁ ἐρώμενος προτιμᾷ, ὁ ἐρῶν ἐκλέγει
τὴν ἀπροσδοκῆτως ἐπιστρέψασαν ἀπιστον.
Προτιμᾷ μυριάκις τὴν πιστὴν ἐρωμένην».

Ὁκτὼ ὥραι παρὰ τέταρτον, μία ὥρα
τουρκιστί, ἐσήμαινεν ἐκ τοῦ τεμένου τοῦ
Λαλελί-Τζαμί, ὅτε ὁ Τζελλᾶν-Βέης διήλθε
τὰς κιγκλίδας αὐτοῦ.

Τὴν ὥραν ταύτην ἡ ὑπὸ πυκνοφύλλων
πλατάνων πεφυτευμένη αὐλή ἦτο σχεδὸν
ξηρμας. Τὰ πολύφυλλα δένδρα ἐχρησίμευον
ὡς προπύργιον κατὰ τῆς περιεργίας τῶν
διαβότων ἢ κατὰ τῶν ἀδιακρίτων βλεμ-
μάτων τῶν ἀπίστων ἐν δὲ τῇ δενδροστοι-
χίᾳ ἐκείνῃ τῇ περιβαλλούσῃ τὴν μεγάλῃν
αὐλήν, οὐχὶ ἀπαξ συνεντεύξεις ἀντηλλά-
γησαν. Ὁ βέβηλος ἔρως ὑπὸ τὴν σκέπην
τοῦ θεῖου, εἶναι μία ἐξ ἐκείνων τῶν ἀντι-
θέσεων, αἵτινες ἀτυχῶς δὲν εἶναι μόνον ἐν
τῇ Ἀνατολῇ.

Ὁ καιρὸς ἐφαίνετο προμηνύων θύελλαν.
Ὁ ἥλιος ἐξηκόντιζε τὰς φλογεράς αὐτοῦ
ἀκτῖνας, καλυπτόμενος ἐνίοτε ὑπὸ πυκνῶν
καὶ λευκοφαιῶν νεφῶν, στίζόντων τὸν καυ-
νοῦν αἰθέρα. Ὁ Τζελλᾶν-Βέης διήνοιξε φι-
λτρέσκως τὸν μανδύκα του, καρποδοκῶν νὰ
ἴδῃ τὴν νέαν ἐρωτικὴν κατάκτησίν του.
Ἀλλ' αἱ εἰς τὸ τέμενος εἰσερχόμεναι Ὀθω-
μανίδες δὲν ἦσαν οὔτε νεαραὶ οὔτε κομψαί·
φερετζέδες τετριμμένοι, σανδάλια ἐσχι-
σμένα, ἢ παραστήματα τοῦλάχιστον ἐξη-
κονταετῇ μόνον διήρχοντο πρὸ τοῦ ἀξιο-
ματικοῦ, προδήλως ἀνυπομονοῦντος διὰ
τὴν βραδύτητα ταύτην.

Αἰφνης τὸ ὑποπράσινον παρκετάσμα,
τὸ καλύπτον τὴν θύραν τοῦ Λαλελί-Τζαμί
ἠνεώχθη ἵνα ἐξέλθωσι Μολλᾶδες τινές·
εἰς δ' ἐξ αὐτῶν προσελθὼν εὐθὺς πρὸς τὸν
Τζελλᾶν εἶπε:

[Ἐπείτα συνέχισα].

K.

Αἱ εἰς τὴν ἐγγράφῃ συνδρομητῶν, μὴ συνδεδεμένοι μετὰ ἀν-
τίστοιχον τῆς συνδρομῆς δὲν ἔλαβον καὶ ὡς π' ὀφείλου. — Οἱ
ἐν ταῖς ἐπερχομέναις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ καὶ συνδρομηταὶ ἡμῶν παρακα-
λοῦνται νὰ ἀποστείλωσι τὴν συνδρομὴν των ἀπ' ἐθέσεως εἰς
τὸ ἔργον αὐτὸ «Πρὸς τὴν Διεθνήν των Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων».